

Bruno Hartman

Še o zgradbah Slovenskega narodnega gledališča v Mariboru

V Dokumentih SGM 15, 1970 sem v prispevku Zgradbe Slovenskega narodnega gledališča v Mariboru zapisal, da po l. 1921 »dolgo nimamo poročil o kakšnih obsežnejših posegih v gledališko zgradbo, če seveda izvzamemo namestitev krožnega horizonta na odru v sezoni 1925/26«. Vendar ta trditev ne drži. Dr. Pavel Strmšek je namreč ob desetletnici mariborskega gledališča v prigodni knjižici¹ najprej omenil krožni horizont mariborskega gledališča, nato pa nadaljeval, da sta mestna gradbena inženirja (Albin) Černe in (Josip) Baran dosegla prenovitev njegovega celotnega avditorija (to se je zgodilo pred začetkom sezone 1925/26), kakor bomo spoznali), dve leti kasneje pa je bila preurejena galerija: nastalo je deset novih lož, po preostalem prostoru pa so bile »ekonomično razvrščene klopi in galerijska stojišča«; orkester je tedaj dobil nova resonančna tla.

Poglavitne preureditve so se torej lotili l. 1925. Ker so delali počasi, se je gledališka sezona začela šele 17. novembra 1925. Vendar je bilo tedaj marsikaj preurejeno tako,² kakor je nato ostalo več desetletij, nekaj celo do današnjega dne.

Zunanjščina kazinske stavbe, ki je bila »skozi leta v skrajno zanemarjenem stanju«, je bila restavrirana in olepšana. V gledališkem delu zgradbe se je marsikaj izboljšalo za odrom, predvsem igravske garderobe. Največ pa se je spremenilo v avditoriju:

v parter so postavili nepretrgane vrste sedežev; dohod do njih ni bil več po sredini od osrednjih vhodnih vrat, marveč z leve in desne strani; za dohod so preuredili tretjo levo in desno ložo v pritličju;

parterna stojišča niso bila več ob straneh, pač pa v dnu parterja; od parternih sedežev jih je ločila pregraja;

lože in sedeže so opeli z novim žametom; v lože so postavili nove lične, a po mnenju dr. Strmška neudobne stolčke;

leseno stebrovje in strop sta bila belo opleskana, okraski, tudi stropni, pa so bili na novo pozlačeni (pozlatil jih je mojster Sojč);

¹ Strmšek dr. Pavel: Deset let Narodnega gledališča v Mariboru. Maribor (1929), str. 8.

² Tabor 1925, 24. sept. (Mariborsko gledališče prenovljeno); 18. okt. (Preuredba našega Narodnega gledališča); 10. nov. (Mariborska gledališka sezona se otvori prihodnje dni); 17. nov. (Otvoritev gledališke sezone).

loža velikega župana je bila ozaljšana z državnim, loža mestnega župana pa z mariborskim grbom;

dohod v gledališče ni bil več iz Gledališke ulice, pač pa skozi srednja vrata na Slomškovem trgu (in po dolgem osrednjem hodniku).

Poročevavec mariborskega Tabora je na začetni dan sezone (17. nov. 1925) popisal poglavitne spremembe in sklenil poročilo z besedami: »Sploh je sedaj naše gledališče tako čedno in prikupljivo, da gledališki gostje takoj ob vstopu občutijo razliko s prejšnjim zanemarjenim stanjem.«

Preureditve v letih 1925 in 1927 so bile tako obsežne, za tóliko časa so dajale zunanjo podobo mariborskega gledališča in njegovega avditorija, da jih je treba imeti za posebno fazo v zaporedju, kakršno sem postavil v omenjenem članku v Dokumentih SGM 15, 1970, str. 22. Njeno mesto je med točko 5 in 6.

Sur les bâtiments du Théâtre national de Maribor (suite)

L'auteur Bruno Hartman complète son article publié dans le numéro 15 des Documents par un complément important sur les transformations et les améliorations de la maison du Théâtre national de Maribor en 1925.